Probabil, nu e om pe care să nu-l doară ziua de mîine a republicii. Evenimentele din raioanele de sud şi din Transnistria se află în centrul atenţiei oamenilor muncii. In zilele de la urmă, cu scopul de a aplana situaţia de conflict, acolo s-au deplasat mulţi activişti sindicali. Pe unii dintre ei i-am rugat să-şi împărtăşească impresiile. Scopul a fost şi rămîne unul: de a depăşi situaţia de criză.

LUMEA E SPERIATĂ

Ion CRIGAN, preşedintele comitetului republican al sindicatului lucrătorilor din informatică şi telecomunicaţii:

— Am fost la Grigoriopol unde m-am întîlnit cu colectivul centrului raional de informatică şi telecomunicaţii. A fost o vizită de lucru ca multe altele, pe care le organizam şi anterior cu anumite ocazii. Ca să fiu sincer, nu m-am deplasat pentru a dialoga în mod special despre evenimentele social-politice din Transnistria, deşi unii au înţeles că anume acesta a fost scopul. Dar asta e altă întrebare. După o discuţie de cîteva ore noi toţi am ajuns la concluzia că, orice s-ar întîmpla, sindicatele trebuie să rămînă unite, deoarece numai aşa pot fi puternice. Mai mulţi au exprimat gîndul că sindicatele sînt poate unica organizaţie care trebuie să contribuie la consolidarea oamenilor. Toţi s-au pronunţat împotriva ideii promovate de unii separatişti de a forma o organizaţie profesională în partea stîngă a Nistrului. Consider că acesta e un lucru foarte important, or absoluta majoritate a oamenilor muncii din Transnistria sînt membri ai unui sau altui sindicat republican. Şi dacă ei nu admit fărîmiţarea Moldovei, înseamnă că va fi aşa precum doresc ei.

Ar fi naiv să cred că toţi împărtăşesc acest gînd. Spun aşa, deoarece nu sînt sigur că fiecare lucrător în parte a fost sincer atunci cînd şi-a expus punctul de vedere. Vreau să mai spun că foarte mulţi membri ai colectivului analizează treaz lucrurile. Nu i-am tras de limbă atunci cînd ziceau că despre ce fel de separare de Moldova poate fi vorba, dacă interurbana telefonică, poşta centrală şi alte «noduri» îi «leagă» de Chişinău? Totuşi, o bună parte din oamenii cu care am discutat nu sînt decişi în acţiunile lor, nu ştiu ce să facă, ei rămînînd dezorientaţi. Am mai înţeles şi altceva: mulţi lucrători s-au săturat de politică şi ar vrea să-şi concentreze atenţia asupra problemelor economice. Revenind la ideea unora de a fărîmiţa republica, trebuie să spun că marea majoritate a lucrătorilor centrului raional de informatică şi telecomunicaţii au condamnat-o, dar n-au încercat să caute vinovaţii. Le-am pus şi o întrebare fără înconjur: dacă vor participa sau nu la alegerile din Transnistria, care se preconizează? Răspunsurile au fost diametral opuse, deşi foarte mulţi încă nu ştiu cum vor proceda. In acelaşi timp, de la nimeni n-am auzit o motivaţie cît de cît convingătoare. Mai pe scurt, lumea e speriată, nu e informată şi acţionează mai mult mînată de emoţii. De fapt, şi noi, activiştii sindicali, am comis greşeli, declarînd că sindicatele nu se vor ocupa de politică. Aşa credeam şi eu mai înainte. Dar acum sînt de altă părere, deoarece omul, cum ar fi el, nu poate trăi în afara politicii. Nu demult m-am întors dintr-o vizită de lucru în Japonia şi acolo toţi oamenii, într-un fel sau altul, participă la activitatea politică. In ţara Soarelui Răsare sindicatele colaborează cu toate partidele politice, dar le simpatizează pe acelea, ale căror programe au mai multe tangenţe cu problemele ce frămîntă sindicatul. Impresiile cu care m-am întors de la Grigoriopol sînt foarte contradictorii. Am simţit că sînt oameni care oficial parcă condamnă acţiunile separatiştilor, ideea ca atare, dar nu ştiu dacă nu vor participa la alegeri. Am spus-o şi mai repet: lumea e speriată, dezorientată şi nehotărîtă. Cu toate acestea, sînt aproape convins că oamenii, indiferent de convingerile lor, vor continua să asculte şi să slujească autorităţile locale. Faptul că pe clădirea centrului de informatică şi telecomunicaţii fîlfîie un singur drapel — cel roşu — cred că vorbeşte despre ce vorbeşte. Firește, sindicatele ar fi putut contribui mai mult ca oricare altă organizaţie la stabilizarea situaţiei. Asta pentru că, vrem noi sau nu vrem, poporul are mai mare încredere în sindicate, decît în partidul comunist sau în alte partide. De aceasta trebuie să ţinem cont. Şi încă ceva. Ar fi fost mai bine dacă toate organele şi organizaţiile din republică acţionau nu separat, ci în front comun. La urma urmei, unde-s mulţi — puterea creşte. Inclusiv puterea de convingere.

Nicolae STRATILA, preşedintele comitetului republican al sindicatului lucrătorilor din industria chimică şi petrochimică:

— La Rîbniţa am vizita

(Sfîrşitul în pag. 3)

RĂFUIALĂ COLECTIVĂ

(Sfîrşit. Începutul în pag. 1)

mai multe colective. In primul rînd, am observat că oamenii sînt derutaţi. Pe o bună parte din ei îi frămîntă viitorul republicii. Unii chiar mi-au spus: ştim că şi Preşedintele Moldovei şi Guvernului sînt pentru intrarea republicii în federaţia sau confederaţia unională a statelor suverane, dar noi cunoaştem poziţia parlamentului în această problemă. Mai pe scurt, continuă să fie vehiculată ideea unirii cu România. Am mai înţeles că foarte mulţi sînt de acord ca Moldova să devină o ţară suverană ca toate statele civilizate. Deşi nu demult parlamentul a adoptat tema de stat a republicii, pe bună parte din ribniţeni îi deranjează drapelul, motivînd că în el nu e scris că pe tricolor va fi şi Stema Moldovei. Aceştia îndoieli le-am auzit de la muncitorii ai bazei de petrol din Ribniţa, combinatului de ciment şi ardezie, comitetului raional al sindicatului lucrătorilor din complexul agroindustrial. In colective atmosfera e foarte încordată, părerile oamenilor sînt contradictorii, mulţi se tem să şi le expună deschis. Am înţeles însă că ei sînt predispuşi să participe la alegerile în organele puterii de stat din Transnistria. Oamenii mi-au spus că dacă parlamentul va lua o decizie corectă şi convenabilă lor referitor la viitorul republicii, ei

pronunţe sentinţa. M-a mirat că şi oameni din verigă de conducere se lasă convinşi de această propagandă. Chiar şi conducătorii comitetului raional al sindicatului lucrătorilor din complexul agroindustrial se tem că mîine-poimîine ne vom uni cu România. Că, chipurile, nici despre unirea celor două state germane nu s-a prea vorbit, dar pînă la urmă ele au format o ţară. Ce să mai vorbim atunci despre convingerile lucrătorilor de rînd. Nu ştiu de ce, dar foarte mulţi sînt convinşi că în cel mai rău caz vor forma o regiune autonomă, deşi mai degrabă ar accepta ideea unei republici în componenţa Republicii Moldova. Eu rămîn la gîndul că încă nu e tîrziu să-i convingem pe oameni, mai ales pe cei de la sate. Mulţi oameni din Transnistria, au insistat că domnul Grigore Eremei, preşedintele Consiliului republican al Federaţiei sindicatelor independente din Moldova, să se ducă la sesiunile parlamentului şi să se pronunţe în privinţa viitorului republicii. Oamenii nu înţeleg că aceasta nu ţine de competenţa domniei sale. Am mai înţeles un lucru, care m-a bucurat. Oamenii consideră că sindicatele sînt una din puţinele organizaţii care îi leagă de republica Moldova şi ei nu sînt predispuşi să adereze la aşa-numita federaţie a sindicatelor din Tiraspol.

LUMEA E SPERIATĂ

Anatolie BANTAŞ, preşedintele comitetului republican al sindicatului lucrătorilor din transportul auto şi gospodăria rutieră:

Impreună cu Serafim Fonari, preşedintele comitetului republican al sindicatului lucrătorilor culturii, am fost în unele organizaţii din Dubăsari. Chiar de la bun început am întîmpinat greutăţi: nu ni s-a permis să trecem peste podul de la Lunga şi am fost nevoiţi să facem înconjurul pe la Vadul lui Vodă. Primul lucru care ne-a indignat e că, în pofida deciziei parlamentului despre dizolvarea detaşamentelor de voluntari, în drum spre Dubăsari am fost opriţi de reprezentanţi ai detaşamentelor de autoapărare de trei ori. In centrul raional ne-am întîlnit cu colectivul bazei de turism «Dnestrovskii sad». Am înţeles că oamenii sînt foarte indignaţi de cele întîmplate în ultimul timp. Incordarea relaţiilor interetnice a influenţat şi rezultatele activităţii colectivului. Vorba e că pînă nu demult foarte multe echipe de sportivi din Bielorusia, Moscova şi din alte regiuni ale U.R.S.S. în această perioadă a anului de obicei se antrenau la Dubăsari, beneficiind de serviciile bazei de turism. In ziua vizitei noastre aici erau cazaţi numai 27 de oameni, adică de cîteva ori mai puţini ca înainte. De la conducătorii acestei organizaţii aşa şi n-am putut afla pe cine îi consideră ei vinovaţi de toate cele întîmplate, care au fost motivele conflictului. Totodată, ei n-au susţinut şi nu susţin acţiunile extremiste ale Sovietului orăşenesc Dubăsari de deputaţi ai poporului, care în una din zile, la ora 5 diminea-